

A LA CONTRA

Xavier Sala-i-Martin ECONOMISTA. COL·LABORA AMB LA FUNDACIÓ OBERTA DE CATALUNYA

JORDI GARCIA

APUNT

Xavier Sala-i-Martin em rep amb una en-sucrada però impenetrable cara de pò-quer que em fa pensar en Joan Laporta i tots aquests 'new men made in USA' que volten els 40 i semblen haver nascut per menjar-se el món sense perdre la gana ni el sentit de l'humor. A mi aquesta onada de triomfadors presumits que creuen en el mercat i en la independència de Catalunya em renova la fe en el país (la qüestió és anar madurant). De triomfar, Sala en sap: als 30 anys ja era catedràtic de la Universitat de Columbia, és consultor de l'FMI i se'l considera el vuitè millor economista del món (coses de rànquings). Si volen proves que és presumit, només han d'obrir el seu armari. Tot i la corbata de pastanagues, l'optimisme congènit i la seva condició de supereconomista, no se m'acut preguntar-li quines possibilitats té la predicció de Francesc Pujols sobre el dia que els catalans ho tindrem tot pagat.

“Els meus alumnes catalans es creuen tot el que els dic”

ENRIC VILA

E.V. Vostè és un optimista total.

X.S.M. Home! També hi ha temes en els quals sóc pessimista: el terrorisme islàmic, per exemple. Per què ho dius?

E.V. Pel seu vestuari, potser.

X.S.M. Diuen que hi ha una relació entre l'estat d'ànim i el vestuari. Pot ser. Jo decideixo quina roba em posaré en funció de com em trobo quan em llevo.

E.V. Avui va molt negre.

X.S.M. Sempre vaig negre. El que canvió és l'americana i la corbata. Mira darrere teu: avui he vingut amb una americana taronja.

E.V. Aquest estil és 'made in USA'?

X.S.M. Sí, perquè abans d'anar als Estats Units era un esclau de la moda, com tot-hom a Europa.

E.V. I allà va veure la llum.

X.S.M. Allà no, perquè allà cadascú va com vol i no hi penses. Va ser el primer any que vaig tornar: em vaig comprar uns jerseis Privata perquè estaven de moda i l'any següent ningú els portava i es fotien de mi.

E.V. I va dir "Prou".

X.S.M. Econòmicament, és absurd haver de canviar el vestuari cada any. I, socialment, la moda exerceix unes pressions inacceptables.

E.V. Però aquestes americanes les compra aquí o als EUA?

X.S.M. Tinc uns sastres al Tercer Món que me les fan a mida.

E.V. On?

X.S.M. A l'Índia i Sud-Àfrica. Els truco i els dic: "Una de verda, una de blava", i apa...

E.V. I no tenen èxit a Barcelona?

X.S.M. Home. Trobo gent que es fot de mi pel carrer, eh? Però m'és igual. La meua forma de vestir és una exaltació de la llibertat.

E.V. Als Estats Units hi ha més llibertat que aquí?

X.S.M. En la manera de vestir i entendre l'economia, per descomptat. En temes religiosos i morals, en canvi, són molt menys liberals.

E.V. Sempre hem de triar entre la moral i l'economia, eh?

X.S.M. Sí: les esquerres reivindiquen que les lesbianes es puguin casar i després les solucions econòmiques les ha de prendre el govern. Jo tinc un lema: "Que no em toquin ni la cartera ni la bragueta".

E.V. Quin partit ho defensa això?

X.S.M. Aquí cap. Si jo votés, votaria el partit llibertari dels Estats Units.

E.V. No creu en la política?

X.S.M. Crec més en la importància de les persones que la fan. Sense Suárez i Pujol potser Espanya hagués acabat com Iugoslàvia. O, per exemple, si George Washington hagués acceptat ser rei dels Estats Units, ara el país seria molt diferent.

E.V. Què importaria de les universitats nord-americanes?

X.S.M. L'esperit crític. Aquí l'educació té reminiscències marxistes: el professor et diu la veritat i tu ho vomites a l'examen. A Harvard jo comparteixo les classes de macroeconomia amb Stiglitz, que és el premi Nobel d'economia dels antiglobalització, i diu als meus alumnes el contrari del que els dic jo.

E.V. S'ha de guanyar l'autoritat.

X.S.M. Exacte. Els professors competeixen entre ells i els alumnes s'han de construir el seu propi punt de vista.

E.V. I quin argument fa servir per desmuntar Stiglitz?

X.S.M. Els dic que Stiglitz creu que els governs estan formats per gent tan intel·ligent com ell, cosa que és falsa.

E.V. Així, els alumnes nord-americans tenen més esperit crític que els de la Pompeu Fabra.

X.S.M. I tant. Aquí tinc problemes perquè els estudiants critiquin el meu discurs. Es creuen tot el que els dic.

E.V. Què més haurien de canviar les universitats catalanes?

X.S.M. S'hauria d'acabar amb la uniformitat salarial.

E.V. Fitxar professors com si fos-

sin jugadors del Barça?

X.S.M. Sí, sí. La competitivitat passa per la liberalització de les universitats i no pas per la creació de comissions com aquesta que ara ha muntat Maragall i que acabarà decidint subvencionar la investigació en les empreses. La funció social de la universitat és generar bones idees, i si vols tenir els cervells més creatius del món els has de pagar.

E.V. La seva última aportació acadèmica?

X.S.M. Una metodologia per calcular l'evolució de la pobresa que desmenteix el que fins ara havia dit el Banc Mundial: que la diferència entre rics i pobres ha anat augmentant els últims 40 anys. I la victòria és que el Banc Mundial ha donat per bones les meves xifres.

E.V. Així, el món va bé?

X.S.M. Excepte l'Àfrica, sí. I la recepta no és pas menys globalització sinó més. Si analitzes el problema t'adones que, a diferència de l'Àsia, que als anys 60 era la zona més pobra del planeta, a l'Àfrica no tenen ni mobilitat de treball, ni de capitals, ni de mercaderies.

E.V. Per acabar: lligu'm independentisme i globalització.

X.S.M. La desaparició de fronteres econòmiques afavoreix la lògica dels Estats petits. Com a ciutadà, tens més control sobre les institucions i, si el teu país no t'agrada, aviat n'ets fora.

PASSOS PERDUTS

ANNA GRAU

Marcant paquet de perfil alt

Zapatero va dir que aquesta setmana, la del casament reial, procuraria que l'actualitat política, almenys pel que fa al seu govern, fos de "perfil baix", amb la idea de no fer cap mena d'ombra informativa a l'enllaç. Infeliç, se li podria dir. Pobre d'ell que se li hagués acudit guanyar les eleccions el mateix dia que Felip de Borbó i Letizia Ortiz es casaven; se n'hauria parlat tan poc, del canvi de govern, que Aznar hauria pogut dissimular setmanes senceres. Fent veure que havia guanyat ell, com les batalles que després de mort guanyava el Cid. Marcant paquet... En qualsevol cas, s'ha de tenir un sentit de l'humor molt i molt fi per fer això que fa Zapatero, que és dir que no farà res important, aquesta setmana. I engegar ni més ni menys que el diàleg social. Serà que ell mateix pensa que és una conya, això d'anar a veure en Cuevas? I mentrestant, Méndez i Fidalgo, per acaparar portades, el que han de fer és dir que ells no es pensen posar jaqué, per anar al casament dels nassos.

◆ Posats a fer, també té nassos que sigui precisament aquesta setmana, la del perfil polític baix, l'escollida per ventilar el Congrés el drama aquest dels papers de Salamanca, que ja put. Quina maledicció més punyetera que pesa, sobre certes coses; és com si demanar les coses de tot cor fos la manera més segura que no te les donin.

◆ Es veu que per anar bé has de demanar les coses de passada i de trasantó, per motius tècnics. La unitat d'arxiu pot "colar" més que desfer una injustícia. Aconsegueix més qui no ofèn que qui convenç. ¿Caldrà que tots aprenguin a anar pel món amb perfil baix? O a beure a galet, caldrà practicar? Perquè quan el paquet que s'ha de marcar és el de Zapatero en carn, ossos i somriure, aquí no valen tarannàs ni tarannís: ell va dir que les tropes les faria tornar, i les va fer tornar de la manera més estrepitosa que va poder.